

Előfizetési árak:

Fél évre . . 90 Leu
Negyed évre 45 Leu
Egy óra . . 15 Leu
Hirdetés — Nyílttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
néhai Molnár Emil,
a
SZÉKELY HIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Horia, Cloșcă și Crișan
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Magyar testvérek!*)

Nemzeti szövetségünk, a Magyar Párt, kiállotta a súlyos választási megpróbáltatásokat és megmutatta leverhetetlenségét. *Ti teljesítettétek magyar kötelességeiteket és újból fényes bizonyosságát adátok polgári öntudatotok komolyságának.* Pártok tusáinak viharzó harcai között, az ellenetek felvonultatott hatalmi erőszak kemény terrorja alatt, méltó büszkeséggel és edzett megfélemlíthetetlenséggel állotta meg helyét a magyar összetartásba vetett hitnek megtörhetetlen ereje s jogaink követelésének igazsága. A fegyveres erő felhasználásával, a megtévesztésnek, kijátszásnak, visszaéléseknek megszámlálhatatlan eszközeivel a mi biztos eredményeinket meghamisíthatta a törvénytelenység, de a magyar lélek megtántoríthatatlanul és a magyar egység megbonthatatlanul került ki a küzdelemből. A megszerzett mandátumok számán felül ebben van a mi igazi győzelmünk, aminek kiharcolásából kivette részét a legszörványosabb elszigeteltségben élő magyarság is. Tömegeinknek az utjukba állított fegyveres sorfalak kordonvonalai előtt kellett megmutatniok magatartásuk kitartó erejét és nagyon sokan vannak, kiket ártatlanul hurcoltak fogságba áldozatkész magyarságukért. Győzelmünket ez a szenvedés minősíti értékesebbé s népünknek most is mutatkozó elszántsága kötelez a további tantoríthatatlanságra és odaadó munkásságra.

Magyar Testvérek! Most, amikor átvesszük újból a magyar népparlagenti képviselőt, a pártvezetőség nevében mondok köszönetet minden hű magyarnak a kötelességteljesítésért.

A magyar egységnek egymásba láncolódó soraiban rést az erőszak sem üthetett s a megpróbáltatások tüzeiben meg kellett, hogy erősödjék az összetartás, amely egyetlen csallhatatlan biztositéka a Ti jobb jövőtöknek.

Kolozsvár, 1931. junius hó 12.

Dr. Gróf Bethlen György
a Magyar Párt elnöke.

(*) Mult számunk lapzártakor kaptuk pártunk elnökének köszönetes borítékát és ezért késett a közlése.

(i) **Köszönet a Magyar-Párt bizalmi férfiainak.** A lefolyt választásoknál a Magyar-Párt részéről kijelölt assistensek és delegátusok minden szavazókörébe becsületes és fáradságot nem ismerve állották meg a helyüket. A vármegyei tagozat vezetősége ezuton is hálás köszönet mond a sok inzultusnak kitett türelmes és kitartó bizalmiférfiainak.

Vasárnap d. u. 4 órákor a Brașovia — K. S. E. mérkőzése a sporttelepen.
A sporteseményt a Brașovi Lapok is közli, tévesen azonban Kézdivásárhely helyett Marosvásárhelyt ír a közleményben.

Mire a levelek lehullnak...

Öt-hat esztendeje nap-nap mellettírják és írjuk: itt a mélypont, itt a forrpont, itt az a pont, amely után csak robbanás következhetik vagy végre a megértő kiengesztelődés, mert — mert így tovább, így aztán igazán nem mehet. És öt-hat éve azért szépen lassan mennek a dolgok, úgy mennek, mintha mi sem történt volna.

Most talán igazán itt a mélypont. Ami most a világpolitikában történik, arra nem lehet bizottságosdival és ankétozással és népszövetségi rózsavizzel válaszolni. Erre inár igent kell mondani vagy nemet, de határozottan állást kell foglalni, mert így tovább tényleg nem mehet.

Brünning és Curtius elmentek Londonba és ott mindent feltártak. Nem a diplomácia régi szólamait mondták el, hanem azt az egyenes nyílt beszédet, amelyet, ha sir és jajveszékkel, a polgár használ. Elmondották, hogy vagy segítenek a német állam csődjén vagy csödbe megy a német állam és magával rántja egész Európát a francia imperá-lizmussal, az olasz fascizmussal, az angol indusztriálmussal és a balkáni államok ipari protekcionizmusával együtt. Brünning és Curtius jeremiádjaira még nem adtak választ, amelyet kapott, legalább is nem publikálták. Az a hiób hír, hogy Németországnak három évi moratóriumot ajánlottak fel, nem lehet válasz, mert Németország most nem három évért alázza meg magát, nem azért vetkőzött ki állami méltóságának és rátartó büszkeségének minden szégyenértéből, hogy három évig tovább vegetáljon. Németország most feltette az utolsó tétet és mint a megrögzött játékos, ha nem nyer, — föbelövi magát.

Most forr. Most igazán mélypont és egészen bizonyos, hogy rövid néhány hónap alatt — Vilmos császárral szólva: mire a levelek lehullanak — az imperiálista Európából kiszakad az a darab, amelyet kien-gedni meggondolatlanság és bűn azzal az utókorral szemben, amely nagyon megszen-vedi, ha kiszakad belőlünk a Munka testet öltött szimboluma: Németország.

Dankó Pista nótafája K.-vásárhelyen.

F. Fekete Rózi felbuzdulva a tavalyi igazán szépen sikerült tarka-estélyen, az idén is eljött hozzánk és most magasabb művészi ambíciók vezérlik, ugyanis a legszebb és leg-ujabb magyar tárgyú operett bemutatását a Dankó Pista nótafáját hozza színre helybeli műkedvelők közreműködésével.

Műkedvelőink kiválasztása igazán a leg-sikerültebbnek mondható, mert mindenki a maga helyén van. A próbák serényen folynak a Vigadóban és Fehér Imre, aki az öreg Dankó Pistát játsza, nagyban hozzájárul az est sikeréhez.

Hogy az előadás külszíne is ünnepélye-sebb legyen, a nagy nótaíróról írt operettet junius 30-án mutatják be, a mely egyuttal Petőfi Sándor dicső emlékének felújítása és így az est keretében Petőfi visszaemlékezés is lesz.

Az előadás keretében városunk apró-ságai is részt vesznek, mint F. Fekete Rózi kedvencei és bájos tanszámaikkal ragadtat-ják magukkal nemcsak a szülőket, hanem a gyermekeket igazán szerető közönséget is. Egybekapcsolva az egészet, minden re-ményünk megvan arra, hogy egy minden te-kintetben is művészi élményekben gazdag es-télyben lesz részünk.

Jövő számunkban még visszatérünk.

A RÉGI KÉZDIVÁSÁRHELY.

Karcolatok a közélet elhunyt munkásairól.

Írta: VAJNA KÁROLY.

17)

BENE JÓZSEF.

1815 — 1886

Kézdivásárhely város iparos polgári osztályának a mult században ágyuöntő Turóczi Mózes után egyik legmárkásabb képviselője.

Korának városunkban egyik legértel-mesebb, legképzettebb és társadalmi külön-b-ség nélkül tisztelt és becsült iparos polgára.

Hogy Kézdivásárhelyen az asztalos ipar olyan fejlett és így ezt az ipart üzö polgár-társaink oly tekintélyes helyet foglalnak el az ország más, nagyobb helyein levő, ha-sonló iparosok között, azt a régi jó idők Bene Józsefeinek, Molnár Samuinak, Nagy Mózeseknek, Rác Andrásainak, Cimbalmas Ferenceinek stb. lehet köszönni.

Az újabb korban már többen mentek az ipari pályára olyanok, akik 3—4 közép-iskolai osztályt is elvégeztek. A mult szá-zadban még kevesen voltak ilyenek. Bene József a helybeli „pártikula” 4 osztályának elvégzése után a nagyenyedi ref. Bethlen-kollegiumban folytatta tanulmányait, elvégez-vén ott 4 gimnáziumi osztályt jó sikerrel. Az asztalos ipari pályára menvén, mint tanonc és segéd is tovább képezte magát, folytonos olvasgatás utján. Míg társai mulatni, szóra-kozni jártak, neki legkedvesebb barátja a könyv volt. Meg is látszott rajta: világos-fejű, nyílt tekintetű, komoly gondolkodású férfiúvá fejlődött, akivel társalogni, a mult időkről beszélgetni élvezet volt.

Az asztalos céhnek már 22 éves korá-ban 1837-ben fődekánjává választották, 1842-ben főjegyzővé s 1844-ben Vice Magisterré (második céhmesterré) léptette elő társai-nak bizalma. Az V-ik Ferdinánd Ausztria Császára, Magyarország apostoli Királya, Erdély Nagyjedelmé, a „Székelyek Grófja” (Comes Siculorum) nevében a Kézdivásár-helyi Nemes Asztalos Céhnek 1844 márc. 22-én Kolozsvárt Gróf Teleki József Gu-bernátor által adományozott és aláírt Pri-vilégium (Kiváltságlevélben) Nagy Mózes főcéhmester és Bene József, mint másod-céhmester vannak a Céh vezetőiként beiktatva. 1847-ben már a főcéhmszteri állásba helyezték a céh közgyűlésében és min-denütt ritka lelkiismeretességgel, becsü-llettel, tisztá kézzel s mindvégig közszere-tben maradva végezte hivatását s emelte az Asztalos Céh tekintélyét.

A városi és egyházi ügyekben is min-denütt tevékenykedett, mint képviselő és presbíter sok odaadással és áldozatkész-séggel szolgálván a város és ref. egyházköz-ség ügyeit. Az 1834-ik évi nagy égés veszedel-meit mint ifju asztalos mester élte át s a leégett templom és iskola épületek helyre-állítás munkálataiban is nagy készséggel vett részt. Díjtalanul készített padokat mind-két helyre s a templomban az orgona mel-lett álló, a zoltár- és dicséret számainak jelzésére szolgáló csinos tábla ma, közel száz esztendő multán is hirdetik, hogy „Tsinálta Bene az 1834. nagy égés után ajándékban.”

A „Kézdivásárhelyi Társalkodó” meg-alakításában is ott volt, mint egyik buzgó rendes tag, részt vévén a tagok gyűjtésében is.

Juniális.

Ha egyszer juniális s ugyanakkor, ha szép idő van és a cél is szép és magasztos, — hogyné sikerülne jól. Jól is sikerült.

Nemhogy jól, jobban, mint gondoltuk volna. Hatalmas érdeklődéssel az idő iránt, ébredtünk fel vasárnap reggelére s azt hiszem, hogy városunk nagy részének első gondolata volt s ezt követőleg cselekedete, kinézni az ablakon, hogy vajjon szép idő lesz-e? Ugy látszik, a jó Isten is rokonszenvezett azzal a céllal, melyet Nagy Zoltán városi orvos tüzött maga elé ennek a nyári mulatságnak megrendezésével.

Már messze hallatszott a jókedv és jólérzés kitörő hangja s a legszomorubb lelkihangulattal érkezőben is feledésre kényszerítette a mindennapi gondokat. Hiszen a rendezőség is valami ilyesmit akart. Mindent megtett, hogy a társadalomnak minden rétege, gyermekhad, felnőtt és még serdülő korban levők megtalálják szórakozásaikat. Az ajtónál felkínálódott egy-egy sorsjegy alakjában az ember nyerhetési szenvedélyének kielégíthetése s igaz, hogy a jobbik esetben is csak messziről lehetett gyönyörködni a szerencse mosolyában, de a boldog szerencsés azt a pár órát szívesen kivárta, csak nyert tárgyának birtokosa lehessen. Láttunk egy hatalmas tortát s azt mondták, hogy szintén meg lehet nyerni. Hiszen nem is ez volt a fontos, hanem az, amire én gondoltam, amikor arra tekinték, ahol a tortanyerő végignézett nyeményén, hogy vajjon édes Istenem hány napig, vagy hónapig tarthat annak boldog elfogyasztása. Zárjel között megsugatom, hogy nem vagyok tesztavó, bár a lepényevésben szívesen résztvettem volna, — kár, hogy ebéd után volt.

Birkózások, versenyek a maguk változatosságában igazán kedvesen szórakoztatták az élvezni vágyó közönséget. A versenyzők sem küzdöttek hiába, szép ezüst plakettek jutalmazták a nyerteseket. (A két Klein testvér vitte el a pálmát.)

A mulatság rendezői a legfontosabból sem feledkeztek meg, hiszen a gyomron keresztül a legmegközelíthetőbb az ember. Ugy a hideg, mint a meleg ételek kíváncságot nem hagytak maguk után, minek bizonyosága, hogy este felé már alig lehetett valami harapnivalóhoz jutni.

Kívánjuk, hogy sok ilyen kedves szórakozásban legyen részünk s álljon itt szerény köszönet a nagy közönségnek és köszönet a rendezőségnek, különösen dr. Nagy Zoltán és nejének a szíves, megértő pártolásért. (ker)

Abból a hazafias munkából azonban, amelyet a magyar szabadságharcban, Háromszék dicső önvédelmi harcában az egész Kézdivásárhely város polgárságának öregjei, ifjai, asszonyai, sőt gyermekei is oly önfeláldozással teljesítettek, kiemelkedő szerepet vállalt és végzett becsülettel Bene József. Neki, mint ez időben az Asztalos Céh főcéhmesterének, nagy része volt nemcsak asztalos társai, de az egész iparosság fellelkesítésében, harcra tüzelésében is. Kézdivásárhely oly szorgalmas, élénk volt 1849-ben mint akármelyik nagy város. A Gábor Áron és Turóczi Mózes ágyuöntőgyára, a gyutacsgyár, a löpőgyár, salétromgyár stb. nap-nap után nagy mennyiségben ontották ki magukból az ágyukat, a gyutacsokat, a löpőrt, golyókat stb. Turóczi Mózes ágyuöntőgyárából 64 ágyu került ki a haza védelmére. Egyéb hadi anyagok mennyiségét nem is lehet itt részletezni. A gyutacsgyárban Gábriányi József gyógyszerész, majd Jancsó József gyógyszerész főhadnagy vezette mellett naponként 100, majd 8—10 ezer drb. gyutacsot is készítettek.

A löpőgyárban Szacsvai János tűzerő főhadnagy irányítása mellett naponta előbb fél mázsányi, később 3—4 mázsányi löpőrt állítottak elő.

E munkának megkezdésekor Bene József Szász Hermányban, Dobay Károly ezredes alatt a 2-ik számú székely gyalogezredben szolgált. Innen mint intelligens asztalos és üvegezőt ezredese haza rendelte Kézdivásárhelyre, ahol gépeket készített, gyutacsot gyártott és a gyutacs gyárban mint egyik vezető működött hadnagyi minőségben.

VERSEK.

Rákossy Zoltán: „Virágos uton” c. kötetéből
Passzus nélkül.

Csöndben, némán üldögélek,
Órákhosszat egyedül.
Körülöttem minden hallgat —
A tücsök sem hegedül.

Sima tükrén a Dunának
Szétfolyik a napsugár —
Különből levél se rezdül,
Minden bágyadt... minden áll.

Perzsel a Nap. Forró dél van.
Felhőtelen kék az ég.
Mégis mennék... messze szállnék...
Csábit, vonz a messzeség!

Irgyelem a madarat,
Melynek könnyű szárnya van.
És ahová szíve huzza:
Odaszállhat gondtalan.

Szívem Hozzád áhitozik...
— Szörnyű sorsunk visszatart.
Passzus nélkül utrakelni
Nem engedik a magyart!

Szalmaözvegység.

Szalmaözvegység! Sokak számára
Öröm, boldogság. Nekem bus teher!
De vonszolom, mert orvosi parancs
Rendelte, hogy pihenni menj Te el,

Nem is vágyom én mulatozásra.
A kedvem elszállt — Véled elhagytam!
Járok-kelek busan bolyongva. Ki
Se hinné, hogy „szalmaözvegység” vagyok!

Levél... levélke...

Levél... levélke! Messzi bus világból
Nevemre címzett drága kis papír!
Ujjongó szívvel veszek a kezembe...
— A betűjéről tudom már: ki ír?

Tudom az Édest, aki reám gondol,
Hisz a párom!... S az idő bárha jár:
Levelet ma is úgy bontom fel éppen,
Mint az elsőt... Bizony husz éve már!

Magányban.

Bus szívem, mint lezárt orgona,
Dermedt némasággal halgat itt,
Rég volt, hajl! hogy vígan zengte az
Örömknek édes hangjait:

Be jó is voln', ha jönne valaki,
— Ki a kulcsát rejtli kebelén!
S hogy megtörje a nagy hallgatást:
Végigverne a billentyűjén!

Bene József nemsokára egy önálló gyutacsgyárat állított fel a saját költségén. Látva, hogy kézzel nehezen megy a löpőrt, a rézlemezébe való belesodródása, e munkának gyorsításán addig törte a fejét, amíg egy új szerkezetű sodrógépet talált föl. E gép segítségével, Károly és Lajos fiaival valamint hat tanoncával két hónap alatt (1849. apr. 20—1849. jún. 26-ig) 91,106 darab gyutacsot készített és szolgáltatott be részint a térparancsnokságnak, részint a hadi rak-tárba. 1).

Ezért az önfeláldozó működéséért, ezért a nagy anyagi áldozatáért Bem tábornok főhadnaggyá léptette elő Bene Józsefet.

S mikor a szabadságharcot az egyesült osztrák és orosz hadak leverték, Bene József is a többi tiszt sorsára jutott. Letartóztatták, Nagyszébenben hadbírósgá elé állították főleg a saját gyutacsgyára felállításáért s 1850-ben bocsátották el a fogságból, amely különösen megviselte szemeit. Haza jöven előbb visszavonultan élt. Majd újból hozzáfogott ipara folytatásához s a 60-as évek derekán kereskedést nyitott a ref. egyház temploma melletti háznak egyik helyiségében, amelynek egyik részében jelenleg Földi Sándor butoraktára van. Egészsége gyengülvén, kereskedését nemsokára Albert fiának adta át.

1886-ban halt meg az iparos osztály e derék képviselője. Utódai közül csak Bene Károly nevű unokája és ennek Bene Albert nevű, nagykereskedő, fia tartják fenn a Bene József tiszteletre méltó nevét.

1). Lásd 1848-49-iki Történelmi Lapok 1893. évfolyam 1. számában és Bakl Endre Kézdivásárhely és a Jancsó családok története 362. lapján.

A hermelines hölgy.

— Sajtóbemutató. —

A mozi igazgatósága praktikus ujtást vezetett be. Nevezetesebb filmeket előzetesen bemutatják a sajtónak, így alkalmuk van az újságnak már az előadás előtt kritikát mondani.

A hermelines hölgyről mi csak a legsebbe, egyben az őszinteség hangján írhatunk. Elmondhatjuk, hogy ez a film az izig-vérig lelkeken épülő, szíveken át vezető cselekmény varázslatos muzsikája. A sziv, a szenvedély muzsikája. Háborus történet. A főhős a megszálló csapat vezére, aki a grófi kastély urát itéli halálra, de megkegyelmez neki, ha a grófné odaadja magát. Az asszony küzdök. A férje életéről van szó. Segítségére jön azonban a véletlen. A tábornok várja az asszonyt, közben leissza magát és mámoros álmában megjelenik az asszony. És a felébredő vezér meg van győződve, hogy az asszony egy éjszaka át az övé volt...

Tovább pereg a film... Érdeklődésünk csak fokozódik.

Aki szépet akar látni, az föltétlen megnézi a ma és holnap a moziban a Hermelines hölgyet. (K)

Záróünnepély a református iskolánál.

Végre elérkezett a várvavárt vizsgák ideje, amit úgy a tantestület, mint a gyermekhadcsereg oly igen erősen várt. Igazuk is van. Sok munka, sok tanulás után bizony nagyon jól esik a pihenés. Reggel egy órácskával többlet lehet aludni s szabadon folyhatnak a gyermekjátékok, hiszen nincs mit tanulni.

Egy esztendő ismét eltelt iskolánk életében s bizony elmondhatjuk, hogy nagyon nehéz volt. Nehezebb sokkal, mint az elmúltak. Kisebbségi életünknek - úgy hiszem - legszomorubb időszakát érjük, amikor annyi baj és nyomorúság nehezedik úgy a szülőkre, mint a gyermekekre vállára. Mindaddig azonban állották becsülettel a helyet, derekas türelemmel hordozták a rájuk rótt nehéz terheket. A gyermekek vizsgájukon bizonyosságot tettek felkészültségükről mindenegyben tárgyban, különösen meglepő volt román nyelvi felkészültségük, hiszen ne tagadjuk azt, hogy nekünk székelyeknek nem igen van nagy érzékünk idegen nyelvek iránt s ha még is ilyen szép eredményt lehetett felmutatni, annak a bizonyosága, hogy úgy a tanítók, mint a gyermekek a legnagyobb szorgalommal dolgoztak. Elgondoltam ezen közben, hogy milyen szomorú az, amikor ezek a gyermekek nem ismerik, mert nem ismerhetik a maguk népének történetét, nem tudhatják őseiknek sok kin és szenvedés útján elért sikereiket, nem ismerhetik annak a fajnak áldott voltát, mely őket neveli a maga szeretetével.

A vizsgáknak méltó következménye volt a záróünnepély a ref. templomban.

Szebbnél-szebb szavalatok és ének-számok sorát a nagy összeget képviselő jutalomkönyvek kiosztása követte.

Az ünnepélyt Czirmay Árpád igaztanító zárta be, meleg, szeretetteljes szavakkal intvén a gyermekeket a jóságra, szeretetre és megértésre iskolájuk és szüleikkel szemben s ha majd eltelnék a vakáció napjai, akkor újból szeretettel várja vissza a kibocsájtott madarakat, hogy szárnyai alá vevén, tovább nevelhesse őket, hogy növekedhessenek Isten és emberek előtt való kedvességben.

—ker—

1928-ban és most.

Az alábbi kimutatás az 1928. és 1931-es évek képviselőválasztásaiban elért MAGYAR PARTI eredményt világítja meg.

Folyószám	A megye neve	1928 december 12-iki eredmény		1931 június 1-ei eredmény	
		A elért szavazat	Megválasztott képviselők	Az elért szavazat	Megválasztott képviselők
		számokban	0/0-ban	számokban	0/0-ban
1	Csikmegye	18.223	90	László Dezső Willer József	9.771 46.09 Páll Gábor
2	Háromszékmegye	17.462	78.6	Br. Szentkereszty Dr. Jakabfy E.	12.147 49.73 Br. Szentkereszty
3	Udvarhelymegye	14.728	70	Gr. Bethlen Gy. Laár Ferenc	4.001 18.87 Gr. Bethlen György
4	Szilágymegye	16.812	28.5	Abrúdbányai E.	10.767 17.17 Br. Jósika János
5	Marosmegye	12.004	26	Br. Jósika János	12.847 26.76 Dr. Willer József
6	Szatmármegye	11.346	24.7	Dr. György József	8.734 16.76 Dr. Jakabfy E.
7	Kisküküllőmegye	5.247	19.1	Dr. Paál Árpád	4.388 16.40 Dr. Barabás B.
8	Kolozsmegye	9.760	19	Id. Barabás B.	9.416 20.92 Páll Árpád
9	Biharmegye	14.650	18	Vásárhelyi János	12.562 16.13 Hegedüs Nándor
10	Brassómegye	4.892	17.3	Hegedüs Nándor	4.201 15.24 Szabó Béni
11	Tordaaranyosm.	5.036	16.6	Szabó Béni	4.669 15.22 —
12	Aradmegye	11.119	13.1	Id. Barabás B.	11.513 13.03 —
13	Szamosmegye	4.768	12.5	Dr. Parec Béla	4.337 11.50 —
14	Temesmegye	10.033	9.6	—	14.498 13.88 —
15	Nagyüküllőm.	2.421	8	—	2.257 7.61 —
16	Alsófehérmegye	2.866	7.8	—	3.200 8.30 —
17	Szörénymegye	1.924	5.8	—	1.840 3.56 —
18	Máramarosm.	1.244	5.8	—	870 3.81 —
19	Hunyadmegye	3.128	5.7	—	3.274 5.02 —
20	Besztercenaszód.	1.097	4.3	—	1.319 5.07 —
21	Krassómegye	1.967	4	—	— — —
22	Szebenmegye	1.036	2.7	—	1.143 3.20 —
Összesen:		171.107	6.02	16 képviselő	139.005 4.74 10 képviselő

Farcádi Jenő vallomása.

Apróbb emlékek.

Farcádi Jenő édesanyja Nemes Mille János és Zilahi Kiss Anna leánya, rajongó volt. Rajongott mindenért, ami szép. Rajongott magyar fájának történelméért és irodalmáért. Rajongott a nagy erényekért és a nagy eszményekért.

Haláláig őrizte Jenőnek két pólyakötőjét s mikor a fia már nagy diák volt, akkor is nem egyszer mutatta meg neki. A két pólyakötő vastag pamutból volt tömöttre kötve. Az egyikre piros fejtővel, öreg kereszt szemekkel ezt varrta ki:

~~~~~ SZERESD HAZÁDAT! ~~~~~

A másikon ez volt:

~~~~~ A BECSÜLET DRÁGABB AZ ÉLETNÉL! ~~~~~

Leánykorának java részét nem falusi otthonában, Türebén, hanem Kolozsvárt egy nénijénél töltötte s innen is ment férjhez. Farcádi itt megemlékszik arról, hogy ha egy előbbi *veleszületett* jogérzetről szólott, az édes anyjáról elmondhatja, hogy olyan *veleszületett* példátlan lelki finomsággal és lelki műveltséggel rendelkezett, aminőt a leggondosabb és legszigorubb családi nevelés sem olthatott bele.

Imádtá a költészetet s annak minden szépségét szeretete volna belevinni az életbe is. Kétszeres martirium lett a végzete, mikor álmaiból felrázta durva kezekkel a kegyetlen valóság.

Gyermekeinek sokszor beszélt a szabadságharcról, a hősről, a vértanúkról, Kossuthról, Deákról, Széchenyi Istvánról és az ő kedvenceiről: Tomparól, Petőfiről.

Farcádi édesanyja a külsőségekben is szeretne mutatni izzó magyarságát. Három első gyermeke fia: Árpád, Jenő és Gyula. Amint ezek akkorára nőttek, hogy lábukat csizmába lehetett bújtatni, a csizma mellé sötétszürke posztóból ügyes magyar nadrágcska és olyan ptykékkal megrakott, piros hajtókás spencer került, hogy a kolozsváriaknak megakadt a szemök rajta.

Mikor husvétkor a három fiut az anya az intim ismerősökhöz öntözni bocsátotta s a fiut a Szentegyház-uccai Tiszaházból, kezükben organtinnal lekötött száju üveggel, fejükön csinos kis kerek csárdás kalapjukkal, pattogó lépésekkel végigmentek

az uccán, egész forradalom keletkezett. Sorra nyitak ki a paloták ablakai, ahonnan mosolygó szeretettől sugárzó arcok biztatása, viruló szép leányok kérő ajkainak nyájas hívogatása, a kapukból eleibök küldött szobaleányok ölelgető, barátságos invitálása úgyszólván beerőszakolta őket ide is, oda is. Bátor viselkedésükkel annyi piros tojást, drága süteményt, édességet és virágot arattak, hogy minduntalan egyik-másik uri családnak kellett a cselédjét velők bocsátania, hogy a zsákmányt kosárban cipelje utánok.

Hát a szeretetteljes ölelések, hát az élő gyöngyvirágok: szépséges szüzek és aszszonyok csókjai!

Farcádi Jenő ma is boldogan emlékszik erre vissza és csak azt sajnálja, hogy ebből a kincset érő csóktökből nem lehetett félretenni a késő, öregkor napjaira is.

Jó megélhetést

biztosít egy „Kekord” gyors kötőgép.

Havi 6-8 ezer leu

biztos kereset.

Érdeklődni és megtekinteni lehet SZŐCS KALMÁNNE

kézimunka üzletében

Kézdivásárhely.

Kontra, rekontra.

Az orvos gépkocsiját elküldte az egyik gépműhelybe, hogy tisztítsák és olajozzák meg. A mechanikus ezért a munkáért 200 leut kért.

— Micsoda? Kétszáz leut? — csodálkozott az orvos.

— Ez nem sok, — magyarázta a mechanikus — egy alapos tisztogatásért és olajozásért. Meg fogja látni, doktor ur, milyen jól fog futni.

Néhány nappal később a mechanikus kereste fel az orvost és gyomor-fájdalmakról panaszkodott. Az orvos két nagy kanál ricinust adott be neki és 200 leut kért ezért.

— Micsoda? 200 leu — csodálkozott a mechanikus.

— Ez nem sok, — magyarázta a orvos, — egy alapos tisztogatásért és olajozásért. Meg fogja látni, kedves barátom, milyen jól fog futni!..

HIREK.

SZÉKELY UJSÁG

politikai hetilap.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Jun.

20

1931.

— A ref. egyház köréből. A múlt héten volt a kézdivásárhelyi ref. egyházközségnél a három évenként szokásos esperesi vizsgálat (canonica vizitáció). Délelőtt Voloncs Miklós esperes a bizottsággal megvizsgálta az iskolát és örömmel állapította meg az elsőrendű oktatást. Különösen a román nyelvben való előrehaladásról szólott nagy elismeréssel. D. e. ünnepies istentisztelet volt, melyen Szóke Miklós ikafalvi lelkész magas szárnyalású prédikációja keltett nagy hatást. D. u. az esperes elnökletével presbiteri gyűlés volt, melyen az esperes meleg hangon szólott a látottakról. Különösen elismerőleg szólott arról a kiváló adminisztrációról, nagy rendről, melyet a lelkész irodában tapasztalt. Este barátságos társasvacsora rekesztette be a canonica vizitációt.

— Halálozások. Özv. dr. Persz Adolfné szül. Lakos Beatrix 89 éves korában Nagyváradon elhunyt. Benkő Ernőné sz. Persz Aranka urnő városunkban édesanyját gyászolja az elhunytban. — Micu György kereskedő neje, Ecaterina Micu 55 éves korában elhunyt városunkban. Sósmezőn helyezték örök nyugalomra — Finta Károly birtokos Gelencén 59 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja — Ma meghaltak városunkban Kovács István v. vasuti pénztáros 44 éves korában és Szántó Józsefné, Szántó Gyula cipész édesanyja.

— Tornavizsga az állami gimnáziumban. Múlt vasárnap délelőtt tartotta meg az állami fiu gimnázium szokásos tornavizsgáját. Az ügyes gyakorlatokért, atlétikai mutatványokért sok elismerés illeti a torna derék oktatóját, Molnár Józsiás professzort.

— Doktorrá avatás. Amint a Székely Közélet c. székelyudvarhelyi lap társunk írja, ifj. Biró Lajost, Biró Lajos rom. kath. főgimnáziumi igazgató-tanár fiát a kolozsvári tudományegyetemen doktorrá avatták. Jól esőleg számolunk be mi is a székely ifju haladásáról annyival is inkább, mert az édesapja a mi szívünkhöz is közelebb áll. Itt élt Biró Lajos közel egy évtizeden át közöttünk, lelkes tanügyi munkásságán kívül városunk közéletének is egyik vezető egyénisége volt, kire mindig szeretettel gondolunk. Így az édes apa öröme a mi örömünk is.

— Virágos ablakok, virágos erkélyek... Örövendetesen állapítjuk meg, hogy városunkban a virágkultusz — dacára a nyomoruságos pénzügyi helyzetnek — nem csökkent, a virágok iránti szeretetet nem ölte ki az élet vad irama sem. Nemcsak a főtéren, hanem a város számos mellékutcájában látunk virágos ablakokat, a székely vidék sok színpompás muskattiljával. Ez mind a jóérzésű hölgyeink nemes szívének egy-egy ékes virághajtása. A főtéren, 2-3 erkélyt leszámítva, szintén virágborultak az erkélyek, melyeken jólesőleg pihen meg a kultur ember szeme.

— A fia után elment az apa is...

Néhány hónappal ezelőtt beszámoltunk a fiúnak — a Bárladba bevonult katonának haláláról, most az édes apa, Mágóri Mihály szíjgyártó halála keített városunkban nagy részvétet. A 65 éves embert fia halála nagyon leverte, a régóta benne lappangó betegség elhatalmasodott rajta és kedden ő is pihenőre tért fia mellé. Csütörtökön délután volt a temetése szépen megnyilatkozó részvét mellett.

— Ne siessük el a cégbejegyzéseket. Dávid Dezső ur, a Kereskedők és Kereskedő Ifjak Körének elnöke a következő sorok közlését kéri: A cégbejegyzés körül felmerült zavaros és még tisztázásra szorult kérdések miatt szíves tudomására hozom az érdekelteknek, hogy míg a kamaránál ebben az ügyben személyesen el nem járunk, a bejegyzéseket nem kezdjük meg. Határidő amugyis ez év okt. 10. Szíveskedjenek addig, akik a törvényszéknél már be vannak jegyezve, az erre vonatkozó igazolást időközben beszerezni. A további összes teendőket a jövő hó folyamán a lajstromozó hivatalnál beiktatással a helyi kereskedő kör fogja végezni. Nyomtatványok és felvilágosítás nyerhető Dávid Dezső kamarai lanácsosnál.

— Dr. Crişan közjegyző lett. Dr. Crişan Zacharie sepsiszentgyörgyi ügyvédet közjegyzővé nevezték ki Segesvárra.

Vegyileg tisztít, fest

női- és férfiruhákat, plissézórást különböző mintákban készit, posztókat ványol, fest és présel többféle minőségben, női és férfi kiizzadt filz kalapokat tisztit anélkül, hogy formáját elveszitené, = legjutányosabb árban

Arany éremmel kitüntetve!

Bartos Boldizsár

TÂRGUL-SĂCUESC — KÉZDIVÁSÁRHELY.

— A megye tűzoltóinak nagy-gyűlése. Mult vasárnap tartotta meg a vármegyei Önk. Tűzoltó Szövetség első nagygyűlését Sepsikőröspatakon, melyen testületileg Arkos, Kökös, Nagyborosnyó, Sepsiszentgyörgy és Köröspatak vettek részt 204 taggal és vidékünkéről Nyujtód, Sárfalva, Alsó és Felsőcsernáton képviseltették magukat. A gyakorlatok után a gróf Kálnoky-kastély parkjában díszfelvonulás, majd díszgyűlés volt. A nagy-gyűléssel kapcsolatosan a sepsiszentgyörgyi Székely Nép lapjaink sajnálatos regisztrálja, hogy Kézdivásárhelyről senki sem jelent meg a fontos gyűlésen.

— Nincs tettes az ikafalvi esetről. Mint a Székely Ujság megírta, a napokban Ikafalva mellett a cserjésben megtalálták az ezelőtt három esztendővel eltűnt Furuzs György pástorlegény hulláját. Azt hiszik, hogy a fiút valamelyik haragosa tette el láb alól, vagy pedig olyan, aki azt gondolta, hogy a szolgálatból elbocsátott fiúnál nagyobb bérösszeg van. A csendőrség folytatja a nyomozást.

— Új kapuk a sétatéren. A Józsiás és Emilia alapítványi sétatéren és alapítványi telkeken az igazgatóság, mióta kezelésbe vette, már sok javítást eszközöltetett. Előbbi években az épületeken legsürgősebb javításokat végeztette (persze, csak annyit, a mennyire volt pénz) megfestette a padokat, Wesselényi-utcai drótkerítést, megfővenyettette a sétatutakat. Most ez évben a rozzant kapuk és a mező felőli kerítés kicserélésére került a sor. A Vasut-utcai bejáróhoz új, díszes vaskapu készítésére folynak az elmunkálatok, a többi kaput is újrakészítik. E tavaszon a gyepszőnyeg egy részét fűmagoltatta újra az igazgatóság, mely mindent elkövet a sétatér fejlesztésére.

— Konfetti-est. Holnap, vasárnap a Sport Egylet konfetti-estje a Lukács-féle kerkhelyiségben.

— Megkezdette működését a nyomor-nyitító bizottság. Pénteken délután tartotta meg elszámolását dr. Nagy Zoltán elnökletével a jun. 14-iki mulatság rendezőbizottsága. A városi orvos lelkes szavakban emlékezett meg a közönség megnyilvánuló áldozatkészségéről, majd betértesztette a mulatság bruttó elszámolását. A bizottság mindjárt népjóléti bizottsággá alakult és elnök indítványára Kirizs Sándort megválasztotta pénztárnokává. A bizottság a szép jövedelemből ki is utalt segélyeket. A jelenlevők melegen ünnepelték a mozgalom lelkét, a főrendező dr. Nagy Zoltánt, ugyisint az orvos nejét, ezt a tevékeny, lelkes uriaszonyt, aki fáradságot nem ismerő munkatársa volt férjének a sikerben.

— Az öntözésről, sepréről szóló cikk fekszik az asztalunkon, melyet tárgyhalmaz miatt jövő számunkban hozunk.

— Baby-szakácskönyve. Ezzel a címmel most jelent meg Novák Mária szerkesztésében a szakácskönyvek gyöngye, mely elkérülhetetlen minden háziasszony asztaláról. Valóságos lexikonja ez a könyv a sütés-főzés tudományának a legegyszerűbb ételtől kezdve. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ára 160 leu. Kapható városunkban a Kovács-hirlapiroda könyv és papír üzletében.

— A róm. kath. elemi iskolában holnap, vasárnap d. e. lesz az évzáró ünnepély. A vizsgák most csütörtökön folytak le szép eredménnyel.

— Évzáró az állami elemi iskolában jun. 28-án d. u. 2 órakor, az állami óvodáé pedig jun. 29-én d. u. 2 órakor lesz, melyekre ezúton is meghívja az érdeklődőket az igazgatóság.

— Megy a gőzös, megy a gőzös... Folytathatnók így: Prahovára. Elöl ül a masinista, ki a gőzöst, ki a gőzöst igazítja. Ezután — sajnos — ezt a nótát a masinista csak úgy dudolhatja el keserves jókedvében, ha grammatikailag románul is jól el tudja dudolni. Azt a mozdonyvezetőt — legyen a legjobb masinista is — csak úgy tükrik meg tovább, ha a románból jól le tud vizsgázni. Már több elbocsátás is történt.

— Az árvák kapták meg az óriási tortát. Amint megírtuk mult számunkban, Jencsevics Árpád, városunk jönevű cukrásza egy kb. 20 kilós, izlésesen elkészített tortát ajándékozott a jun. 14-iki júniális céljaira. A tortát Pálmay Béla nyerte meg, ki aztán az árvaháznak ajándékozta az izletes csemegét.

Brassói Általános Takarékpénztár

ALAPITTATOTT 1835. ÉVBEN

Fiókok: Bukarest, Fogaras, Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy.

Kirendeltségek: Kovászna és Nagyborosnyó.

Részvénytőke: Leu 100.000.000 ■ Nyílt tartalékok: Leu 65.000.000

Üzletágak: Takarék és folyószámlabetétek, folyószámla és Lombardkölcsön, váltóleszámitolás, Értékpapírok és idegen pénzek vétele és eladása, hitellevelek, csekkek, bankkezeség, bel- és külföldi átutalások.

NYÍLT TÉR)

Nyilvános köszönet.

Mindazok, akik felejtethetetlen halottunk, Veronika halála alkalmával oly szép részvétellel voltak, nagymérvű fájdalomukat vigasztalásukkal enyhítették és a temetésen megjelentek, ezúton fogadják megírt szívének köszönetét. Kézdivásárhely, 1931. jun. 16. Pál Albert és családja.

A jó Isten áldja meg mindazokat, akik tragikusán elhunyt drága jó leányunk, Sárika halálával kapcsolatosan részvétellel voltak irányunkban és a gyászistentiszteleten résztvettek. Isten óvja meg mindnyájukat csapástól. Kézdivásárhely, 1931. jun. 16. Török Péter és családja.

Mindazok, kik felejtethetetlen jó férjem, illetve jó édesapánk Mágori Mihály temetésén résztvettek, vagy részvétellel felkeresték, ezúton fogadják megírt szívének köszönetét. Kézdivásárhely, 1931. június 18. [német]

Özv. Mágori Mihályné és gyermekei.

*) Ezen rovat alatt közöltek nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

HIRDETMENY.

A Tg.-Mureși Kereskedelmi- és Iparkamara. 1910—1931. sz. hirdetményünk magyar kiadmány.

Pályázati hirdetmény ösztöndíjakra.

A tg.-mureși kereskedelmi és iparkamara több tanulmányi ösztöndíjra pályázatot hirdetett a következő főiskolai vagy középiskolai hallgatók részére:

1. A kik a bukaresti, vagy Cluji kereskedelmi akadémián tanulnak, vagy fognak az 1931—32 iskolai év folyamán tanulni, de a tg.-mureși kamara körletébe tartozó megyék (Mureș, Ciuc, Odorheiu, Treiscaune) valamelyikében való illetőségűek.

8. A kik a tg.-mureși, brassói fiú vagy női felső kereskedelmi iskolákban vagy a tg.-mureși ipari szakiskolában tanulnak, vagy fognak az 1931—32 tanévben tanulni, de a tg.-mureși kamara körletébe tartozó megyékben való illetőségűek.

A pályázók közül igénye az ösztöndíjakra elsőt sorban és főként kereskedők és iparosok, kereskedelmi és ipari alkalmazottak gyermekeinek és árváinak lehet. Nem kereskedők és iparosok gyermekeit, illetve árváikat csak az esetben nyerhetnek ösztöndíjat, ha azok kereskedők, illetve iparosok nem pályáznak kellő számban.

Ösztöndíjért folyamodni óhajtok pontos címeik közlésével kérvényeiket az illetékes iskolák, illetve főiskolák útján a tg.-mureși kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez címezve kell, hogy benyújtsák, legkésőbb 1931 év július hó 15-ig (azok, akik a következő tanévben mennének első alkalommal kereskedelmi, illetve ipari főiskolába, vagy középiskolába, eddigi középiskolai igazgatóságuk útján), ahonnan 1931. év augusztus 1-éig a kérvényező előmenetelére is kiterjeszkedő igazgatói véleményezéssel, illetve javaslattal terjesztendők be a kérvények a tg.-mureși kereskedelmi és iparkamarához döntés céljából.

A kérvényhez csatolandó kereskedők, iparosok kereskedelmi és ipari alkalmazottak gyermekeinek hatósági bizonyítvány arról, hogy akik kereskedelmi, illetve ipari foglalkozásu, vagy az volt, továbbá vagyontalansági, illetve vagyoni állapotot igazoló bizonyítvány és illetőségi bizonyítvány; nem kereskedők, illetve iparosnál, vagyontalansági és illetőségi bizonyítvány.

Az ösztöndíjak évi összegét a kamara esetenként 2.000-tól 10.000 lejig fogja megállapítani.

Az ösztöndíjak odaítélésének eredményét augusztus 15-25 között fogja a kamara a pályázatokkal közölni, míg az ösztöndíjat nyertek részére a megállapított összeg akkor fog ténylegesen kifizetettetni, illetve a részletekbeni kifizetés megkezdődni, ha látogatási bizonyítvánnyal igazolva lesz a kereskedelmi, illetve ipari pályán való tanulás, illetve, hogy kérelmező az 1931/32 iskola évre beiratkozott.

Tárgul-Mureș, 1931 június 5.

Harmath a. k. elnök h. Biró s. k. főtitkár.

A kiadvány hitelűl Tg.-Mureș, la 9 Iunie 1931

Subsecretar: Dr. A. Jeremias.

No. G. 13405—1929.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portarel delegat prin aceasta publicația în baza deciziei No. G. 13405—1929, a judecătoriei de ocol din Tg.-Săcușesc în favoarea reclamantului Kis-kos Antal repr. prin avocatul Dr. Imreh Samu pentru încasarea creanței de 22500 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 22 Iunie 1931 orele 5 p. m. la fața locului în comuna Brețcu unde se va vinde prin licitație publică judiciară Un autobus marca „Schevrolet”, No. 375 Sft. George. Caroseria completă de motor, Una mașină de lux automobil marca „Chevrolet” fără motor care era demontat și luat g. No. 284 G. L., Un aparat „Radio”, completețu No. cu trei lampe în valoare de 110.000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Tg.-Săcușesc, 14 Maiu, 1931. Șt. Vântea, port. del.

— A második iparos kongresszus. A székelyföldi II. iparos kongresszust — amint értesülünk — július 26-ikán Sepsiszentgyörgyön tartják meg. Az előkészületek a kongresszusra nagyban folynak.

— Lókötők az éjszakában. Dálnokban kedre virradólag Muzsnai András istállójából két lovat teljesen felkantározva, elhajtottak. Az egyik lónak csikója is volt, melyet ott hagytak. Amint a nyomokból megállapították, a lókötők Maksa irányába tűntek el.

— Összeköttetés Osdolán át a regáttal. A világháború alatt a németek utat vágtak az osdolai erdőrengeten át a regáttal és ezzel 30—40 kilométerrel megközelíthetőbbé tették a regátot. Most ennek az utnak a jókárba hozására indultak meg a munkálatok. Ennek az országútnak a megnyitása nagy gazdasági fellendülést jelentene vidékünk számára.

— Egy alsócsernátoni kocsislegény az Oltba fullt. Az alsócsernátoni Nyika Sándor, mint kocsis Éttalvazoltán községben szolgált. A mult héten Nyika cselédtsaival az Oltba ment fürödni, örvénybe került és a vízbe fullt.

— Strand. Megnyitott a strand, városunk egyetlen egészséges, jó fürdőhelye. A jövő számunktól kezdve cikksorozatban számolunk be az ottani életről.

— A Jézus Szíve Gyermekek estélye. Tuijdonképpen évzáró. A méretei azonban annyira túllépik az évzáró keretét, hogy bátran lehet az ünnepség címet adni. Mondanunk sem kell, hogy a Vigadó nagytermet megtöltötték az érdeklődők, hisz Sztrigán Ferenc egyénisége olyan garancia ilyen esték rendezésénél, hogy töle jót varunk. Csodálkoztunk is azon a bámulatos program összeállításán, melybe a gyerekeket úgy össze tudta válogatni. Kiemeljük ebből a szempontból mindjárt az énekeket és különösen bámultuk a Parasztbecsület operarész előadását, mely az est kimagasló pontja volt. A kis szindarabok is bájosak voltak. Szeretet és megbecsülés Sztrigán tisztelő urnak, aki fenséges kulturmissziót teljesít.

— Lecsapott a villám. A pénteken elvonuló nagy zivatar közben Nyujtódon Gáspár József csúrébe becsapott a villám és az épület teljesen leégett.

— Bankjegyeket nem szabad a plakátokra nyomtatni. A belügyminiszter szigorú rendeletet bocsátott ki, amely szerint bankjegyeket nem szabad plakátokra, vagy röpcédulákra nyomtatni. A rendőrség ezeket a nyomtatványokat haladéktalanul elkobozza.

Figyelmeztetés.

M. tisztelt üzletfeleim b. figyelmébe ajánlom, hogy azok, akiknek 1927, 28, 29, 30 évekből ruhájuk van tisztítás, vagy posztójuk ványolás, festés végett és még a mai napig sem váltottak ki, mai naptól számított 4 heten belül sziveskedjenek teőle intézkedni. Ellenkezo esetben tovább értük felelősséget nem vállalok.

Kv. 1931 jun 20. Teljes tisztelettel: Bartos Boldizsár, kelmeifestő.

Kirándulók és fürdőzők figyelmébe!

Értesitem Kézdivásárhely és vidéke m. t. közönségét, hogy a TRANSZILVANIA-fürdőtelepén

a vendéglőt

az idén is én bérlém és biztosítom a kirándulókat és fürdőzőket finom, jó kosztrol, pontos kiszolgálásról, olcsó árakról

Egyben szives figyelmükbe ajánlom azt is, hogy július 1-től a Transzylvania fürdőtelepén lesz meleg sós fürdő is a kiváló gyógyhatású hideg fürdő mellett.

A fürdő ünnepies megnyitása jun. 28-án, vasárnap melyre mindenkit szeretettel meghívunk és elvárunk.

Róth Jenő.

Tipografia „MINERVA” nyomda Tárgul-Săcușesc (Kézdivásárhely), 1931.